

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Катерина БРИНЮК, 1997 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2020 році Національний університет «Одеська юридична академія», де здобула кваліфікацію: ступінь вищої освіти магістр, спеціальність «Право», навчається в аспірантурі Національного університету «Одеська юридична академія», виконала акредитовану освітньо-наукову програму Національного університету «Одеська юридична академія», Міністерства освіти і науки України, м. Одеса (ОП 37286 Політологія (052 Політологія)).

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Національного університету «Одеська юридична академія», Міністерства освіти і науки України, м. Одеса від 4 липня 2025 року №2082-10, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради **Лілії ЯКОВЛЕВОЇ**, доктора політичних наук, професора, професора кафедри соціології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Рецензентів: **Ніни АНІЩУК**, доктора юридичних наук, професора, завідувача кафедри історії держави і права Національного університету «Одеська юридична академія»;
 Тетяни КРАСНОПОЛЬСЬКОЇ, кандидата політичних наук, доцента, доцента кафедри політичних теорій Національного університету «Одеська юридична академія»;

Офіційних опонентів: **Світлани НАУМКІНОЇ**, доктора політичних наук, професора, завідувача кафедри політичних наук і права Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»;
 Юлії УЗУН, доктора політичних наук, професора, професора кафедри політології Одеського національного університету імені І.І. Мечникова,

на засіданні 26 серпня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» Катерині

БРИНЮК на підставі публічного захисту дисертації «Гендерні виміри управлінської комунікації в органах влади» за спеціальністю 052 «Політологія».

Дисертацію виконано в Національному університеті «Одеська юридична академія», Міністерства освіти і науки України, м. Одеса.

Науковий керівник – Костянтин ВІТМАН, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних теорій, директор Центру підготовки магістрів публічної служби і професійних суддів Національного університету «Одеська юридична академія».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Основним результатом дисертації є обґрунтування теоретико-методичних основ гендерно-інклюзивної управлінської комунікації в органах публічної влади та формування пропозицій щодо сучасних шляхів удосконалення державної політики у сфері публічного управління, спрямованої на підвищення ефективності, відкритості й інклюзивності владної взаємодії в умовах демократичного розвитку.

У ході дослідження отримано результати, новизна яких полягає в наступних положеннях:

вперше:

- запропоновано модель організаційно-правового механізму підвищення розвитку гендерної чутливості та комплексну інституційну модель механізму вдосконалення гендерної політики в управлінській комунікації органів публічної влади. Встановлено, що запропоновані шляхи в комплексній інституційній моделі механізму вдосконалення гендерної політики в управлінській комунікації органів публічної влади України відповідають кращим світовим практикам. Підхід, який включає законодавчі зміни, стратегічну комунікацію, розбудову потенціалу та моніторинг, сприятиме більш інклюзивній та представницькій системі публічного управління;

- запропоновано комплексні напрями вдосконалення механізму забезпечення гендерної політики в управлінській комунікації органів публічної влади України, яка охоплює цифрову трансформацію, розвиток кадрового й інституційного потенціалу, нормативно-правові інструменти, систему моніторингу та оцінювання, механізми прозорості, ресурсне забезпечення, міжнародне співробітництво, інновації та формування культури гендерної чутливості. Зазначені напрями конкретизовано через авторську систему практичних інструментів і управлінських рішень, які можуть слугувати базою для державної гендерної політики у сфері публічного адміністрування;

- обґрунтовано, що для подальшого вдосконалення механізму реалізації гендерної політики в управлінській комунікації органів публічної влади держава має зосередитися на зміцненні співпраці та партнерства з різними зацікавленими сторонами до процесу формування та моніторингу гендерно інклюзивних комунікаційних політик;

удосконалено:

- методичні підходи до дослідження гендерної нерівності в комунікації органів публічної влади, поєднавши кількісні та якісні методи з урахуванням феміністичних теорій, інтерсекційності та критичного дискурсу, що надало можливість детально розглянути суб'єктивний досвід учасників комунікаційних процесів та структури влади в політичному процесі та публічному управлінні;

- інституційні механізми забезпечення гендерної рівності в комунікації, на основі розширення гендерно-орієнтованого бюджетування, гендерних аспектів управління персоналом та публічного моніторингу, що сприяє прозорості і підзвітності;

- підходи до управління комунікацією з громадянським суспільством для досягнення гендерно-інклюзивної політики, включаючи створення платформ для участі громадськості у формуванні державної гендерної політики та механізмів зворотного зв'язку;

дістало подальшого розвитку:

- теоретичне обґрунтування гендерних вимірів комунікації в органах публічної влади як типу політичної взаємодії та важливого інструменту для покращення процесу прийняття політичних рішень, підвищення ефективності публічного управління та подолання стереотипів, які обмежують представництво жінок на керівних посадах і їхній вплив на комунікативні стилі;

- деталізація стратегій гендерно-чутливої управлінської комунікації, включаючи різноманітні напрями (стандартизація інструкцій, впровадження регулярних тренінгів з гендерної чутливості), які сприяють рівності для всіх статей на керівних посадах, прийняттю політико-управлінських рішень та підвищенню рівня інклюзивності в органах публічної влади;

- систематизація зарубіжного досвіду реформування систем управлінської комунікації в органах державної влади (інструментарій міжнародних стандартів у просуванні гендерної рівності) та можливості його використання в Україні з урахуванням національної специфіки та гендерних міркувань;

- підходи до формування організаційно-правового механізму реалізації державної політики у сфері гендерно-інклюзивної управлінської комунікації з

урахуванням специфічних потреб і контексту різних гендерних груп та програм цифрової грамотності.

За змістом дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою КМУ від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами), Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 12 січня 2022 року №44 (зі змінами).

Дисертація виконана українською мовою.

Здобувачка має одинадцять наукових публікацій, зокрема: 3 статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, положення дослідження додатково відображені у 8 опублікованих тезах виступів на міжнародних та всеукраїнських конференціях:

Бринюк К.В. Роль і місце гендерних вимірів управлінської комунікації в органах влади в системі державної політики. *Актуальні проблеми політики*. 2022. Вип.70. С. 81-88

Бринюк К.В. Інституційні механізми забезпечення гендерних вимірів управлінської комунікації в органах влади. *Держава і право*. 2023. Вип.94. С. 210-222

Бринюк К.В. Основні форми управлінської комунікації в органах влади з метою дотримання гендерних вимірів. *Актуальні проблеми політики*. 2023. Вип.71. С. 61-68.

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти) та висловили зауваження:

Лілія ЯКОВЛЕВА, доктор політичних наук, професор, професор кафедри соціології Національного університету «Одеська юридична академія», зазначила, що робота цікава і залишається актуальною і вказала, що в демократичних розвинутих суспільствах ця тем – щодо гендеру та гендерної чутливості – залишається важливою. Зауважила, що обґрунтовуючи актуальність теми, була звернута увага, що гендер розглядається не просто як соціальна, політична категорія, а є маркером представництва та легітимності публічної влади, вказала, що дисертантка демонструє ці інструменти, визначає бар'єри на шляху гендерної рівності та разом з тим інструменти вирішення або забезпечення

політики гендерної рівності. Зазначила, що в Україні є чудовий кейс в умовах війни, а це тема актуальна, оскільки дисертантка демонструвала це і на складовій військовій, мобілізації, тому тема гендерної рівності і гендерної чутливості дуже актуальна. Вказала, що є кейс саме в органах публічної влади – це Вінницька обласна державна адміністрація, де головою військової адміністрації є жінка, її практика діяльності відповідає тим інструментам, які вона хоче використовувати, їй недостатньо типових. Зазначила, що вказане демонструється в роботі актуальністю та тими інструментами, які визначено: управлінська комунікація, взаємодія з громадськістю щодо гендерної чутливості. Зазначила, що в умовах війни роль жінки, яка залишається в тилу, вказує на актуальність тематики. Вказала, що відгуки колег та дисертація це демонструють і питання, яких виникло багато, показують чутливість проблематики. Подякувала за цікаву роботу в умовах євроінтеграції, в умовах війни, в умовах децентралізації. Зазначила, що в тих політичних процесах, в яких знаходиться Україна, це залишається актуальним. Побажала надалі займатися проблематикою. Вказала, що дисертація вирізняється науковим рівнем високим, відповідає всім вимогам, знайшла свою наукову зацікавленість, інтерес. Висловила слова підтримки.

Ніна АНІЩУК, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри історії держави і права Національного університету «Одеська юридична академія», зауваження виклала у письмовій формі у наданій рецензії та оголосила під час виступу, водночас у дискусії зазначила, що їй дуже приємно, що в стінах Національного університету «Одеська юридична академія» відбувається захист дисертації саме з гендерної проблематики. Вказала, що гендерною проблематикою вона займається більшу частину свого життя, починаючи з часів, коли була аспіранткою – на сьогодні кафедра має назву «кафедра політичних теорій», яку очолює вельмиповажна професор Кормич Людмила Іванівна, яка запропонувала їй обрати гендерну проблематику і з того часу вона для рецензента є дуже актуальною і на сьогодні під керівництвом вельмиповажного професора Костянтина Миколайовича Вітмана відбувся захист на високому рівні. Висловила думку, що дисертантка продемонструвала високий рівень теоретичної підготовки, здобувачка «живе» темою, вільно відповідає на запитання, володіє матеріалом на високому науковому рівні. Зазначила, що всі присутні надали високу оцінку роботі Катерини Валеріївни. Звернула увагу, що тема актуальна, тому що на сьогодні Україна обрала такий шлях, що ми орієнтуємось на Європу і хочемо бути в Європейському Союзі. Вказала, що на сьогодні в ЄС реформи гендерно-правові відбуваються на високому рівні і на сьогодні, якщо Україна не буде досліджувати

гендерну проблематику, то напевно ми зможемо приєднатися до країн ЄС, тому важливо розвивати таку проблематику. Зазначила, що на сьогодні існують різноманітні теми з гендерної проблематики і їй дуже сподобалося, коли вона побачила тему, яка є оригінальною, на її погляд, під назвою «Гендерні виміри управлінської комунікації в органах влади», тобто дисертантка запропонувала те, що раніше на дисертаційному рівні в комплексному вигляді не досліджувалося. Висловила думку, що дисертантка впоралася, дисертація актуальна, має новизну, теоретичне та практичне значення і тема дисертації відповідає паспорту спеціальності, галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 «Політологія», а дисертантка заслуговує на присудження ступеня доктора філософії. Зробила висновок, що буде голосувати «за» та підтримуватиме здобувачку.

Тетяна КРАСНОПОЛЬСЬКА, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних теорій Національного університету «Одеська юридична академія», зауваження виклала у письмовій формі у наданій рецензії та оголосила під час виступу, водночас у дискусії зазначила, що хоче також підтримати роботу, оскільки вона виконана на високому рівні, тема цікава, актуальна, відкриває перспективи для подальших розробок дисертантки. Висловила сподівання, що здобувачка поглибитися в якийсь аспект, що було запропоновано. Вказала, що робота має важливе практичне значення і з точки зору інститутів влади і формування комунікаційних стратегій органів влади, як центральних, так і на місцях. Відзначила те, що авторка звертає увагу на важливість формування соціокультурних і інших аспектів, крім того, робота може бути корисною і для викладацької діяльності, наприклад, в рамках існуючих курсів: «Стратегія політичного розвитку України», «Гендерні студії» (навела приклади інших курсів, де можна застосовувати матеріали дисертації), зазначила, що можливо можна навіть запровадити спецкурси, які будуть проводитися для публічної служби тощо. Вказала, що Катерина Валеріївна слушно зазначає, що важливою є освітня складова для запровадження таких гендерних вимірів та гендерного паритету в суспільстві в цілому. Констатувала, що роботу підтримує, що дисертація відповідає вимогам та спеціальності, а авторка заслуговує на присудження ступеня доктора філософії.

Світлана НАУМКІНА, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського», зауваження виклала у письмовій формі у наданому відгуку та оголосила під час виступу,

водночас у дискусії зазначила, що питання гендерної рівності у воєнний час ще більш активно обговорюється на сторінках друкованих видань та інтернеті, зважаючи на це, зазначила щодо дисертаційної роботи, що вона відповідає тому підходу, про що зараз активно обговорюється в суспільстві: що безпосередньо зв'язок гендерних вимірів пов'язаний з якістю демократичних процесів в суспільстві будь-якої країни, а саме наразі в нашій країні вона пов'язана з інклюзивністю політичних процесів, гендерна чутливість стає критерієм інклюзивності та ефективності політичних рішень. Для України це питання пов'язано з питаннями європейської інтеграції і необхідністю реформи всіх гілок влади. Висловила думку, що враховуючи роботу, яка оцінюється дуже позитивно, думки колег, вступне слово, відповіді на зауваження членів ради, робота виконана на високому рівні, відповідає всім критеріям і тому є усі підстави, для того, щоб присудити дисертантці ступінь доктора філософії зі спеціальності «Політологія».

Юлія УЗУН, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політології Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, зауваження виклала у письмовій формі у наданому відгуку та оголосила під час виступу, водночас у дискусії зазначила, що основні результати дисертації опубліковані в 11 працях, з яких 3 статті фахові з політології, участь Катерини Валеріївни в процесах апробації, все це доводить про ґрунтовність, підготовленість і про якість представленої дисертації. Вказала, що тематика відповідає спеціальності, зокрема, її підгалузі пов'язані з політичною комунікацією та публічним управлінням гендерної політики, представлена дисертація є ґрунтовним дослідженням, перевірка дисертації не виявляє фактів порушення академічної доброчесності. Зробила загальний висновок, що дисертація Катерини Валеріївни Бринюк на тему «Гендерні виміри управлінської комунікації в органах влади» є самостійною, завершеною науково-кваліфікаційною працею, яка містить нові, обґрунтовані, практично значущі результати, де вирішено поставлені завдання, дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою КМУ від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами), наказу Міністерства освіти і науки України №40 та постанові КМУ №44 від 12.01.2022. Констатувала, що дисертантка Бринюк Катерина Валеріївна повністю заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 «Політологія».

Результати відкритого голосування:

«За» - 5 членів ради,

«Проти» - немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Катерині БРИНЮК ступінь доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 «Політологія».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова

Разової спеціалізованої вченої ради

Лілія ЯКОВЛЕВА

